

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪಡುವ ಸಂಗತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಶ್ವರಾಧನೆ ಅಸಂತುರ್ವಾ ಅಲ್ಲ. ಜೋಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಪ್ರಚೋದೊಳ್ಳಿದ ಆತನ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ವಯ. ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶ್ವಪೂಜೆಯ ವಿಧಿ ರೂಪಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಿಡು. ಜಪಾನಿನ ಕವಾಸಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಪಹಾಕಾರದ ಪುರುಷ ಜನನಾಂಗದ ಲೋಹದ ಪ್ರತಿಮೆ ಹೊತ್ತು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ('ಲೋಹದಂತ ಶಿಶ್ವ ಹಬ್ಬಿ') ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಅಡಕ್ಕೆ, ಥಾಯ್‌ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರೆಲ್ಲ ವಿಧಿ ಗಾತ್ರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಶಿಶ್ವವನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು ಒಂದೆಡೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಪೂಜೆಬಿಡು. ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಕೊರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶಿಶ್ವರೂಪಿ ಮೇಣಂಡಬ್ರಹ್ಮಿಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಲ್ಲಿ ಉರಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು... ಹಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಆಚರಣೆಯೂ ಅನನ್ಯ, ವೈದ್ಯ.

ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭೂತಾನ್ ದೇಶದ ಶಿಶ್ವರಾಧನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ ಹಾಗೂ ವೈಶೇಷಿಕವಾದದ್ದು. ಉರ್ಜದೆಯಿಂತ ವರ್ವದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದಿನದ ಆಕರಣ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಂಗಪೂಜೆಗೆ ಸಿಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ಶಿಶ್ವತ್ವ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳ ಗೋಡೆಯಮೇಲೆ, ಹಲವು ಬಣ್ಣ-ಗಾತ್ರದ, ವಿಧಿ ಕುಸುರಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಶಿಶ್ವದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹೇಂಟಿಗೌಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ನಾವು. ಮನೆಗೆ ನೇತು ಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಗೊಂಬೆಯೂ ಶಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ಬರೆದ ವಸ್ತುವೇ ಆಗಿದೆ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹೋಟೆಲಿನ ವೆಲ್‌ಕೆಮ್‌ ಚೋಡು, ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ಸ್ನೇನ್ ಬೋಡುಗಳು ಶಿಶ್ವರಾಧನದ ಹಲಗೆ/ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವಂಥವು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಈ ಚೈನುಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಸರದ ಲಾಕೆಟ್‌, ಪೆನ್‌ನ ಕ್ಯಾಪ್, ಮಾಕ್‌ ಅಟಕೆ, ಹೇಪರ್‌ ಜ್ಬೇಟ್‌, ಬಾಗಿಲ ಹ್ಯಾಂಡಲ್‌ - ಹೀಗೆ ಶಿಶ್ವವನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವು ಸಿಗದ ಅಂಗಡಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಹಾಗಂತೆ, ಪುರುಷ ಜನನಾಂಗಕ್ಕೆ ದೇವರ ಸ್ವಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು. ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಒಳಕೆಯ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಶಿಶ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಅತಿ ಸಹಜವೆಂಬತೆ ಸದಾ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ರೂಢಿ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭೂತಾನಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಪುನಾಥಾ ಎನ್ನು ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲ ಹ್ಯಾಗಳಂತೂ ಸರ್ವಂ ಶಿಶ್ವಮಯಂ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ.

ಈ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋರಣ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಂಥಗಳು ಹಲವು. ಶಿಶ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಅದ್ವಯ, ಫಲವತ್ತೆಯ ಸಕೆತ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅದು ದುಪ್ಪ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪರಿಕರವೂ ಹೌದು. ಹದಿನೆಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ, 'ಮನುಷ್ಯನ ಸಂತೋಷ ಅದಗಿರುವುದು ಆತನ ಸೊಂಟದ ಕೆಳಗೆ' ಎಂದು ನಂಬಿ, ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ಇತರರಿಗೂ ಬೋಧಿಸಿದ ಬೌದ್ಧ ಗುರುವೇಬ್ಬ ಭೂತಾನ್ ದೇಶ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಆ ಬೌದ್ಧ ಗುರು ತನ್ನ ಶಿಶ್ವದಿಂದ ರಾಕಾಸಿಯೇಬ್ಬಿಳನ್ನು ಒಡಿದು ಹೊಂದ ವ್ಯಕ್ತಾತೆವಿದೆ. ಆತ ಯಾವುದೇ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಹೋದರೂ ತನ್ನ ಗುಪ್ತಾಂಗಕ್ಕೆ ರಿಭುನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅದರ ಪ್ರತೀಕೆವೆಂಬತೆ ಅತಿಥಿಗಳ ಕೊರಣಿಗೆ ರಿಭುನ್ ಕಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಗಿತ್ವವ ಪರಿಬಾರ ಇವತ್ತಿಗೂ ಭೂತಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಪುರಾಣತೀಕಾರಗಳು ಏನೇ ಇರಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಈ ಆಚಾರದ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವನಿರ್ದಿಷ್ಟಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ನನಗೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ಯಾಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಶ್ವರಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಸದೇ ಭೂತಾನಿನ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಷ್ಟೇ. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ನಮಗಿಂತಲೂ ಆಧುನಿಕವಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಿದುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಗಡೆ ಕೂಡಾ ಅದೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರುವಂಥದ್ದು ತಾನೇ? ಅದನ್ನು